

بهداشت و بیماری‌ها**سندرم کیسه شنا swim bladder syndrome در ماهی هامور در قفس**

سید رضا سید مرتضایی، حسین هوشمند، مینا آهنگرزاده، نیاز محمد کر

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده آبزی پروری جنوب کشور

مقدمه :

تولیدات آبزی پروری در جنوب شرق آسیا از جمله ایران در بیش از دو دهه اخیر رشد قابل ملاحظه ای یافته است. در این منطقه همیشه بیماری ماهی تهدیدی عمده برای تولیدات آبزی پروری است. هامور ماهیان به عنوان ماهیان تجاری ارزشمند دریایی در جنوب شرق آسیا به فراوانی به منظور مصارف داخلی و صادرات به کشورهای دیگر پرورش داده می شوند. بیماری های متعددی هنگام پرورش هامور ماهیان بوجود می آیند و اغلب مشکلات جدی ایجاد می کنند. از جمله عوامل ایجاد کننده بیماری ها میتوان شرایط نامساعد محیطی را نام برد. سندرم کیسه شنا swim bladder syndrome که با افزایش التهاب کیسه شنا مشخص میشود، ماهیان هامور در اندازه های ۳۰ گرم تا ۱۰ کیلوگرم به این بیماری حساس هستند. از علامت کلینیکی معمول و مشخص این بیماری از دست رفتن تدریجی کنترل شناگری است که ماهی بهنگام شناکردن در حالت سر پایین و نزدیک به سطح شنا میکند. ماهی بهنگام شنا حالت وارونه و ناحیه شکمی بطور مشخصی متورم است.

روش کار :

از ماهیان دریایی نگهداری شده در قفس های واقع در خور غزاله و همچنین از لارو و بچه ماهیان دارای ضایعه عملیات نمونه برداری جهت شناسایی میکروارگانیسم ها انجام گرفت. ماهیان با علائم اتساع شکم که در سطح آب شنا می کردند نمونه برداری انجام و کالبدگشایی گردیدند.

نتایج و بحث:

مدیریت بهداشتی و شناسایی عوامل بیماری زای زیستی و غیر زیستی در ماهیان مولد و بچه ماهیان نگهداری شده در قفس ها و بچه ماهیان استحصال شده از مولدین در کارگاههای تکثیر جهت بهبود کیفیت و پیشگیری از بروز بیماری و تلفات مورد توجه محققین قرار گرفته است بطور معمول بیماری در محیط طبیعی بندرت مشاهده می شود مگر اینکه شرایط طبیعی به ناگهان تغییر و باعث بروز تلفات همه گیر شود. اما در محیط بسته مثل قفس، تراکم، جابجایی، تعویض تور و شرایط نامساعد محیطی احتمال بروز بیماری را بیشتر

خواهد کرد. بیشترین تلفات در قفس ها بعد از قرار گرفتن ماهیان در دو هفته اول استقرار بوجود می آید. در این مطالعه ، سندرم کیسه شنا در ماهیان تشخیص داده شد. هنوز مدارکی دال بر حضور عوامل عفونی وجود ندارد. اما ظاهرا سندرم کیسه شنا به دلیل ترشح زیاد گازها و ناتوانی جذب مجدد آن همچون یک نقصان فیزیولوژیک ایجاد می شود. تغییرات فصلی و شرایط نامساعد محیطی از جمله تغییرات ناگهانی کیفیت آب و افزایش درجه حرارت محیطی، تابش شدید نور ممکن است سبب کمبود اکسیژن در شب و حالت فوق اشباعی در روز شود.

